

ЕКОЛОГІЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ECOLOGICAL MODERNIZATION AS A COMPONENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

У статті висвітлюються сучасні погляди на сутність і зміст процесу екологічної модернізації та її роль у переході України до сталого розвитку. Вивчаються погляди вітчизняних і зарубіжних науковців на еволюцію поняття модернізації взагалі та концепції екологічної модернізації зокрема. Обґрунтовано виникнення екологічної модернізації як відгалуження теорії змін у відповідь на потребу врахування необхідності усунення суперечностей між суспільством і природою, покращення стану навколишнього середовища та його охорони. Запропоновано авторське визначення процесу екологічної модернізації, а також зроблено висновок про те, що здійснення екологічної модернізації, поряд з природоресурсним аспектом, повинно стати обов'язковою складовою цілей і завдань у процесі стратегічного планування сталого розвитку України.

Ключові слова: сталій розвиток, екологічна модернізація, стратегічне планування, плани розвитку, природні ресурси.

В статті освещаются современные взгляды на сущность и содержание процесса экологической модернизации, а также ее роль в переходе Украины к устойчивому развитию. Изучаются взгляды отечественных и зарубежных ученых на эволюцию понятия модернизации в целом и концепции экологической модернизации в частности. Обосновано возникновение экологической модернизации как ответвление теории изменений в ответ на потребность учета необходимости устранения противоречий между обществом и природой, улучшение состояния окружающей среды и его охраны. Предложено авторское определение про-

цесса экологической модернизации, а также сделан вывод о том, что осуществление экологической модернизации, наряду с природоресурсного аспектом, должно стать обязательной составляющей целей и задач в процессе стратегического планирования устойчивого развития Украины.

Ключевые слова: устойчивое развитие, экологическая модернизация, стратегическое планирование, планы развития, природные ресурсы.

The article highlights contemporary views on the essence and content of the process of ecological modernization and its role in the transition of Ukraine to sustainable development. The views of domestic and foreign scientists on the evolution of the notion of modernization in general and the concept of ecological modernization, aspects of environmental modernization in the context of providing ecological and natural and technogenic safety of Ukraine are researched. The develop of ecological modernization as a branch of the theory of changes in response to the need for consideration in the process of updating the need to eliminate the gap between society and nature, improve the state of the environment and its protection is substantiated. The author's definition of the process of ecological modernization is proposed, and the conclusion is made that the implementation of ecological modernization, along with the nature-resource aspect, should become an integral part of the goals and objectives in the process of strategic planning for sustainable development of Ukraine.

Key words: sustainable development, ecological modernization, strategic planning, development plans, natural resources.

УДК 330.3: 316.422

Коваленко А.О.

к.е.н., старший науковий співробітник
Державна установа «Інститут економіки
природокористування та сталого
розвитку
Національної академії наук України»

Постановка проблеми. Вихід економічної системи України з кризи та перехід до сталої моделі соціально-економічного розвитку передбачає комплексну екологічну модернізацію всіх видів господарської та іншої діяльності з використанням відповідної наукової концепції такої модернізації, яка плідно розвивається на вітчизняних дослідницьких теренах.

На необхідність такої модернізації вказують і положення основоположних нормативно-правових актів – так, закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» (2010) передбачає серед основних засад внутрішньої політики в економічній сфері – запровадження економічних стимулів для заохочення модернізації національного виробництва, спрямування інвестицій у новітні технології, формування національної інноваційної інфраструктури та державних програм промислової модернізації, а також розвиток механізмів державно-приватного партнерства з метою залучення інвестицій у модернізацію промислової та соціальної інфраструктури [1].

Екологічна модернізація, окрім економічної та виробничої сфер, повинна охоплювати й соціальну сферу та суспільну свідомість, будучи спрямованою на виховання нового типу індивіда з екологічно гармонійним способом життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми соціально-економічної та екологічної модернізації у взаємозв'язку з процесом сталого розвитку висвітлюються в публікаціях таких вітчизняних і зарубіжних авторів, як О. В. Аксьонова, О. О. Веклич, В. М. Геєць, А. А. Гриценко, Б. М. Данилишин, М. І. Зверяков, В. Л. Іноземцев, Ю. В. Кіндзерський, І. П. Кулясов, П. Г. Олдак, В. М. Полтерович, М. А. Хвесик, В. М. Черковець, А. А. Чухно, О. М. Яницький. При цьому найбільш ґрунтовно досліджено еволюцію концепції екологічної модернізації в [15; 16]; аспекти екологічної модернізації в контексті забезпечення екологічної та природно-техногенної безпеки України розглянуто в [17]. Однак потребує подальшого опрацювання зміст категорії екологічна модернізація, її роль у процесі сталого розвитку та значення еко-

модернізаційної складової в процесі стратегічного планування.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення та узагальнення сучасних поглядів на сутність і зміст процесу екологічної модернізації та її роль у переході України до сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. У словнику 1970-х рр. за ред. П. І. Багрія та С. І. Дорогунцова термін *модернізація* існує лише як *модернізація устаткування* – вдосконалення діючого морально й фізично застарілого устаткування відповідно до зрослих вимог техніки й технології виробництва [2, с. 313].

В аналогічному «техніко-виробничому» аспекті подають цей термін і словники 1990-х – середини 2000-х рр., наприклад, «Великий економічний словник» за ред. О. М. Азріліяна: *модернізація обладнання* – часткове покращення конструкції обладнання з метою збільшення продуктивності, полегшення умов праці та підвищення якості продукції, що виготовляється на ньому [3, с. 234].

За «Сучасним економічним словником» Б. А. Райзберга, Л. Ш. Лозовського і О. Б. Стародубцевої модернізація (від грецьк. *moderne* – найновіший) – удосконалення, покращення, оновлення об'єкта, приведення його у відповідність з новими вимогами і нормами, технічними умовами, показниками якості. Модернізуються в основному машини, обладнання, технологічні процеси [4, с. 198].

«Економічний енциклопедичний словник» за ред. С. В. Мочерного подає *модернізацію* (фр. *moderniser* – новітній, сучасний) як часткове вдосконалення конструкції та заміну застарілого устаткування (машин, обладнання та ін.), технології виробництва, технічне й технологічне переоснащення підприємств [5, с. 543].

З початку 2000-х рр. трактування модернізації поступово починає включати все більше сфер і аспектів суспільного життя. В. М. Полтерович запропонував підхід, який назвав «інтерактивна модернізація», суть якого в тому, що стратегія модернізації повинна вже на стадії її розробки спиратися на взаємодію всіх зацікавлених сторін. «Майданчиком» для взаємодії могла б стати система індикативного (інтерактивного) планування – модернізований аналог систем, що застосовувалися в більшості країн «економічного дива». При цьому можливість модернізації зверху викликає серйозні сумніви. Однак і ринок сам по собі не здатний вирішити завдання наздоганяючого розвитку. Його вирішення слід шукати на шляху формування інститутів, які забезпечують ефективну взаємодію держави, бізнесу і суспільства [6, с. 6, 9].

В. М. Геєць наводить визначення *модернізації*, запропоноване філософом де Кондорсе у 1770 р., згідно з яким вона розуміється як здатність сучасних людей науково спрямовувати зміни у суспільстві [7, с. 4], і фактично солідаризується з таким

трактуванням модернізації, пропонуючи здійснювати модернізацію українського суспільства на вірно зрозумілих і вдосконалених ліберально-демократичних засадах.

На думку М. І. Зверякова, необхідною є господарська і політико-культурна модернізація, спрямована на подолання негативних тенденцій у розвитку України [8, с. 20]. При цьому автор критично ставиться до ліберальної доктрини модернізації українського суспільства, аргументовано відзначаючи негативні наслідки, які мало її застосування при реформуванні, зокрема, економічної сфери.

На його думку, до головних характеристик тієї моделі, яку необхідно створити, можна віднести здатність до саморозвитку і якісного зростання; залучення до процесу розвитку і модернізації всіх верств суспільства і територій; використання та оновлення всіх ресурсів суспільства, і в першу чергу – людських. Щодо способів модернізації існуючої господарської системи, то йдеться, по-перше, про створення системи інститутів як державних, так і суспільних, які б, з одного боку, захищали законні інтереси всіх учасників економічних відносин, а з іншого – забезпечували ефективне використання наявного виробничого потенціалу, і по-друге, про прийняття осмисленої стратегії соціально-економічного розвитку (включаючи промислову політику) та розробку системи стимулів, необхідних для досягнення поставлених завдань. Вихід з кризи вимагає формування нової моделі економіки [8, с. 20–21].

А. А. Чухно робить спробу дослідити теоретичне підґрунтя модернізації економіки, сформулювати методологічне забезпечення її здійснення [9; 10].

На думку В. М. Черковця, модернізація означає таке оновлення, яке замінює економічний об'єкт – матеріальний, організаційно-управлінський та соціально-виробничий – якісно новим, що відповідає зразкам більш високого сучасного рівня. Отже, модернізація ґрунтується на створенні та впровадженні інновацій у відповідній ланці економічної системи [11, с. 6–7].

А. А. Гриценко уточнює межі цього процесу: якщо модернізація є достатньо глибокою, починає торкатися несучих конструкцій об'єкта, то вона перетворюється у реконструкцію [12, с. 7].

Ю. Кіндзерський вважає, що під модернізацією слід розуміти таку практично втілювану (а не декларативну) стратегію розвитку країни, яка:

спрямована, по-перше, на подолання внутрішніх «нетерпимих» умов життєдіяльності суспільства і функціонування господарської системи країни, що призводять до вивільнення потенціалу їх деградації та саморуйнування; по-друге, на створення умов для довгострокового сталого розвитку на основі відновлення розбалансованих процесів суспільного відтворення, ефективної протидії дестабілізуючим факторам і загрозам;

здійснюється на основі досягнення суспільного консенсусу і тісної взаємодії в трикутнику «влада – бізнес – суспільство» при неоспорюваному пріоритеті задоволення інтересів останнього у зіставленні з інтересами перших двох [13, с. 29].

Як відгалуження загальної модернізаційної парадигми в західній науці у рамках інвайронментальної соціології (екосоціології) зародилася теорія екологічної модернізації, фокус якої спрямований на вивчення зміни соціальних практик і дискурсів, інституціонального розвитку та реформ, пов'язаних із зміною стану навколишнього середовища. Отже, екологічна модернізація, за І. П. Кулясовим – це зміни відповідно до новітніх, сучасних екологічних вимог і норм, виконання яких веде до усунення проблем між людиною і навколишнім середовищем, суспільством і природою [14, с. 100].

О. М. Яницький визначає соціально-екологічну модернізацію як процес розвитку суспільства і держави у глобальному контексті, що забезпечує одночасне досягнення декількох цілей: сталий, але при цьому поступальний розвиток суспільства, нарощування його економічної могутності та соціального потенціалу при одночасному збереженні чистого і безпечного середовища проживання, забезпечення економічної та іншої безпеки при мінімальних ризиках і втратах для локальних екосистем та біосфери в цілому [15, с. 18].

За твердженням авторів колективної монографії за ред. М. А. Хвесика, екологічна модернізація – наукова теорія, що поєднує і обґрунтовує ідеї сталого розвитку, теорію суспільства ризику й ідеї рефлексивної модернізації. На думку прихильників екомодернізації, вона являє собою інструмент досягнення сталого розвитку, відповідаючи на запитання про те, як домогтися балансу між середовищем і суспільством та як замінити економічне зростання розвитком [16, с. 23].

О. В. Аксьонова пише, що сутністю процесу екологічної модернізації є «економізація екології» і «екологізація економіки», тобто перетворення екологічних обмежувачів у джерела отримання додаткового прибутку, наприклад, за рахунок економії сировини і матеріалів, розширення попиту на екологічно чисті або вироблені в екологічно чистий спосіб товари. У результаті ринкова економіка стає екологічно орієнтованою [17, с. 105].

Сприяття здійсненню екологічної модернізації можливо на основі підходу, що отримав назву *декаплінгу* – задоволення зростаючих потреб за одночасної мінімізації виснаження природного капіталу, що передбачає зниження природоємності та енергоємності економічного зростання, модернізацію виробництва на основі інновацій, розширення використання відновлюваних джерел енергії. На думку Б. М. Данилишина і О. О. Веклич, декаплінг відображає здатність еко-

номіки країни до нарощення економічної могутності, що не супроводжується посиленням тиску на довкілля [18, с. 13].

Окремо слід виділити екологічну модернізацію виробництва, під якою зазвичай розуміють перетворення нинішнього виробництва передусім у таке, яке, не припиняючи свого розвитку, безумовно підпорядковалося б ряду конкретних екологічних обмежень і в підсумку не породжувало б негативних наслідків у навколишньому природному середовищі. Передбачається досягти цього шляхом впровадження безвідходних виробничих циклів, раціонального використання природних ресурсів, створення екологічно нешкідливої техніки та ін. [19, с. 320].

Таким чином, за словами П. Г. Олдака, регенераційне виробництво забезпечує вирішення одразу двох проблем: знищення всезростаючої кількості відходів і подолання дефіциту сировинних ресурсів. Відходи виступають як усе більш суттєва частина національних ресурсів, а їх використання – як одне з найважливіших завдань. Відбувається рух до економіки «оборотного використання ресурсів» (тип господарювання, який сьогодні ми називаємо *циркулярною економікою* – А. К.), у якій відходи й сміття стануть головним сировинним матеріалом, а природні запаси відіграватимуть роль резервного джерела постачання [20, с. 51–52].

Висновки з проведеного дослідження. Екологічна модернізація виникла як відгалуження теорії змін у відповідь на потребу врахування в процесах оновлення необхідності усунення суперечностей між суспільством і природою, покращення стану навколишнього середовища та його охорони.

Узагальнюючи існуючий науковий доробок, пропонуємо авторське визначення екологічної модернізації як процесу перетворення та оновлення економічного укладу, культури і соціальної поведінки, виходячи з екологічних принципів, у результаті якого відбувається підвищення складності суспільної організації (зростання структурної й функціональної диференціації, виникнення нових форм інтеграції) та підвищення адаптивної здатності даного традиційного суспільства, що дозволять йому створити нове середовище проживання і відтворення та перейти до інклюзивного зростання і сталого розвитку. На нашу думку, здійснення екологічної модернізації, поряд з природо-ресурсним аспектом, повинно стати обов'язковою складовою цілей і завдань у процесі стратегічного планування сталого розвитку України.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі полягають у розробці конкретних стратегічно-планових інструментів і процедур здійснення екологічної модернізації на загальнодержавному, галузевому (секторальному) і територіальному рівнях.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 № 2411-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
2. Економічний словник / за ред. П. І. Баргія, С. І. Дорогунцова. К. : Гол. ред. УРЕ АН УРСР, 1973. 624 с.
3. Большой экономический словарь / Под ред. А. Н. Азрилиана. М. : Фонд «Правовая культура», 1994. 528 с.
4. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. 6-е изд., перераб. и доп. М. : ИНФРА-М, 2010. 512 с.
5. Економічний енциклопедичний словник: У 2 т. / За ред. С. В. Мочерного. Львів : Світ, 2006. Т. 2. 568 с.
6. Полтерович В. М. Стратегии модернизации, институты и коалиции. Вопросы экономики. 2008. № 4. С. 4–24.
7. Геєць В. Ліберально-демократичні засади: курс на модернізацію України. Економіка України. 2010. № 3. С. 4–20.
8. Зверяков М. Ліберальна ідея і модернізація економіки України. Економіка України. 2010. № 7. С. 11–21.
9. Чухно А. А. Модернізація економіки та економічна теорія. Економіка України. 2012. № 9. С. 4–12.
10. Чухно А. А. Модернізація економіки та економічна теорія. Економіка України. 2012. № 10. С. 24–33.
11. Черковец В. Н. Тенденции, типы и виды модернизации современной российской экономики. Вестник Московского университета. Серия 6: Экономика. 2011. № 2. С. 3–19.
12. Гриценко А. Реконструктивний економічний розвиток: зміст, основні напрями і вектор соціальної справедливості. Економічна теорія. 2016. № 4. С. 5–18.
13. Киндзерский Ю. Дилеммы модернизации: к определению ее содержания, целей и стратегии в общественно-экономических преобразованиях. Экономист. 2012. № 3. С. 6–8.
14. Кулясов И. П. Экологическая модернизация: теоретические аспекты. Социология и социальная антропология. 2005. Т. VIII. Вып. 3. С. 100–113.
15. Яницкий О. Н. Экомодернизация России: теория, практика, перспектива. М. : Институт социологии РАН, 2011. 215 с.
16. Екологічна і природно-техногенна безпека України в регіональному вимірі / за наук. ред. М. А. Хвесика. К. : ДУ ІЕПСП НАН України, 2014. 340 с.
17. Аксенова О. В. Иллюзия экологической модернизации. История и современность. 2011. № 2. С. 103–113.
18. Данилишин Б., Веклич О. Эффект декаплингу як фактор взаємозв'язку між економічним зростанням і тиском на довкілля. Вісник НАН України. 2008. № 5. С. 12–18.
19. Фаддеев Е. Т. Проблема экологического производства. Философские проблемы глобальной экологии. М. : Наука, 1983. С. 310–329.
20. Олдак П. Г. Равновесное природопользование. Взгляд экономиста. Новосибирск : Наука, 1983. 128 с.

REFERENCES:

1. Verkhovna Rada Ukrainy (2010). Pro zasady vnutrishnoi i zovnishnoi polityky: Zakon Ukrainy [On the Principles of Internal and Foreign Policy: The Law of Ukraine] No 2411-VI Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
2. Bahrii, P. I. Dorohuntsov, S. I. (eds.) (1973). Ekonomichnyi slovnyk [Economic Dictionary]. Kyiv: Hol. red. URE AN URSR. (in Ukrainian)
3. Azriliyan, A. N. (1994). Bol'shoy ekonomicheskii slovar' [Large Economic Dictionary]. Moscow: Fond «Pravovaya kul'tura». (in Russian)
4. Rayzberg, B. A., Lozovskiy, L. Sh., Starodubtseva, E. B. (2010). Sovremennyy ekonomicheskii slovar' [Modern Economic Dictionary]. 6th ed. Moscow: INFRA-M. 512 p. (in Russian)
5. Mochernyi, S. V. (2006). Ekonomichnyi entsyklopedychnyi slovnyk [Economic Encyclopedic Dictionary]. vol. 2. Lviv: Svit, 568 p. (in Ukrainian)
6. Polterovich, V. M. (2008). Strategii modernizatsii, instituty i koalitsii [Strategies of Modernization, Institutions and Coalitions]. Voprosy ekonomiki, vol. 4, pp. 4–24.
7. Heiets, V. (2010). Liberalno-demokratychni zasady: kurs na modernizatsiiu Ukrainy [Liberal-Democratic Foundations: a Course on Modernization of Ukraine.]. Ekonomika Ukrainy, no. 3, pp. 4–20.
8. Zvieriakov, M. (2010). Liberalna ideia i modernizatsiia ekonomiky Ukrainy [Liberal Idea and Modernization of the Economy of Ukraine]. Ekonomika Ukrainy, no. 7, pp. 11–21.
9. Chukhno, A. A. (2012). Modernizatsiia ekonomiky ta ekonomichna teoriia [Modernization of Economics and Economic Theory]. Ekonomika Ukrainy, no. 9, pp. 4–12.
10. Chukhno, A. A. (2012). Modernizatsiia ekonomiky ta ekonomichna teoriia [Modernization of Economics and Economic Theory]. Ekonomika Ukrainy, no. 10, pp. 24–33.
11. Cherkovets, V. N. (2011). Tendentsii, typy i vidy modernizatsii srovennoy rossiyskoy ekonomiki [Tendencies, Types and Kinds of Modernization of the Modern Russian Economy]. Vestnik Moskovskogo universiteta. Vol. 6: Ekonomika, no. 2, pp. 3–19.
12. Hrytsenko, A. (2016). Rekonstruktyvnyi ekonomichnyi rozvytok: zmist, osnovni napriamy i vektor sotsialnoi spravedlyvosti [Reconstructive Economic Development: Content, Main Directions and Vector of Social Justice]. Ekonomichna teoriia, no. 4, pp. 5–18.
13. Kindzerskiy, Yu. (2012). Dilemy modernizatsii: k opredeleniyu ee soderzhaniya, tseley i strategii v obshchestvenno-ekonomicheskikh preobrazovaniyakh [Modernization Dilemmas: to the Definition of its Content, Goals and Strategies in Socio-Economic Transformation]. Ekonomist, no. 3, pp. 6–8.
14. Kulyasov, I. P. (2005). Ekologicheskaya modernizatsiya: teoreticheskie aspekty [Ecological Modernization: Theoretical Aspects.]. Sotsiologiya i sotsial'naya antropologiya, vol. VIII, no. 3, pp. 100–113.
15. Yanitskiy, O. N. (2011). Ekomodernizatsiya Rossii: teoriya, praktika, perspektiva [Eco-Modernization of Russia: Theory, Practice, Perspective]. Moscow: Institut sotsiologii RAN, 215 p. (in Russian)

16. Khvesyk, M. A. (2014). Ekolohichna i pryrodno-tekhnohenna bezpeka Ukrainy v rehionalnomu vymiri [Ecological and Natural-Technogenic Safety of Ukraine in the Regional Dimension]. Kyiv: PI IEESD NAS of Ukraine, 340 p. (in Ukrainian)

17. Aksenova, O. V. (2011). Illyuziya ekologicheskoy modernizatsii [Illusion of Ecological Modernization. History and Modernity]. *Istoriya i sovremennost'*, no. 2, pp. 103–113.

18. Danylyshyn, B., Veklych, O. (2008). Efekt dekaplinhu yak faktor vzaiemozviazku mizh ekonomichnym zrostanniam i tyskom na dovkillia [The Decoupling

Effect as a Factor of the Relationship Between Economic Growth and Environmental Pressures]. *Visnyk NAN Ukrainy*, no. 5, pp. 12–18.

19. Faddeev, E. T. (1983). Problema ekologicheskogo proizvodstva. Filosofskie problemy global'noy ekologii [The Problem of Ecological Production. Philosophical problems of Global Ecology]. Moscow: Nauka, pp. 310–329. (in Russian)

20. Oldak, P. G. (1983). Ravnovesnoe prirodopol'zovanie. Vzglyad ekonomista [Equilibrium Environmental Management. Economist's View]. Novosibirsk: Nauka, 128 p. (in Russian)

ECOLOGICAL MODERNIZATION AS A COMPONENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The urgency of the article is due to the fact that the transition of Ukraine to sustainable socio-economic development involves complex ecological modernization of all types of economic and other activities. The necessity of such modernization is also indicated by the provisions of the basic legal acts. The Law of Ukraine "On the Principles of Internal and Foreign Policy" provides among the main principles of domestic policy the introduction of economic incentives to encourage the modernization of national production, the direction of investment in new technology, the formation of national innovation infrastructure and state programs of industrial modernization, as well as the development of public-private partnership mechanisms purpose of attracting investments in modernization of industrial and social infrastructure. Ecological modernization, in addition to the economic and productive spheres, should also include the social sphere and the public consciousness, aimed at educating a new type of individual with an environmentally harmonious way of life.

The methodological basis of the research are the fundamental positions of economic theory and its core – political economy, general scientific and special-scientific principles and methods, as well as scientific works of famous scientists on the subject.

The research based on the use of the following methods: dialectical and concrete-historical – to study phenomena in their interconnection and development, unity and struggle of contradictions, taking into account the conditions of a particular period of time; systemic – to study the relationships between phenomena and processes of economic reality; comparative – for the comparison of the peculiarities of economic processes in the world and Ukrainian economies; statistical analysis and economic and mathematical calculations – to determine the dynamics, structure and impact of sustainable development of Ukraine, its spheres of economic activity and regions.

The article highlights contemporary views on the essence and content of the process of ecological modernization and its role in the transition of Ukraine to sustainable development. The views of domestic and foreign scientists on the evolution of the notion of modernization in general and the concept of ecological modernization, aspects of environmental modernization in the context of providing ecological and natural and technogenic safety of Ukraine are researched. The develop of ecological modernization as a branch of the theory of changes in response to the need for consideration in the process of updating the need to eliminate the gap between society and nature, improve the state of the environment and its protection is substantiated. The author's definition of the process of ecological modernization is proposed, and the conclusion is made that the implementation of ecological modernization, along with the nature-resource aspect, should become an integral part of the goals and objectives in the process of strategic planning for sustainable development of Ukraine.

In our opinion, ecological modernization develop as a branch of the theory of changes in response to the need for consideration in the process of updating the need to eliminate the gap between society and nature, improve the state of the environment and its protection.

We propose the author's definition of ecological modernization as a process of transformation and renewal of the economic structure, culture and social behavior, based on environmental principles, which results in an increase in the complexity of the social organization (the growth of structural and functional differentiation, the emergence of new forms of integration) and increasing the adaptive capacity of this traditional society, what can it enable to create a new habitat and reproduction environment and move to inclusive growth and sustainable development. In our opinion, the implementation of ecological modernization, along with the nature-resource aspect, should become an integral part of the goals and objectives in the process of strategic planning for sustainable development of Ukraine.

The practical value of the paper is to summarize the existing interpretations of ecological modernization and propose the author's definition of it. Prospects for further research in this direction are the development of specific strategic planning instruments and procedures for implementing ecological modernization at the national, industry (sectoral) and territorial levels.